

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

Animované video na motivy tvorby
básníka Antonína Sovy

BcA. Lenka Horká

Plzeň 2023

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

obor Ilustrace a grafický design

specializace Grafický design a digitální média

Katedra designu

Diplomová práce

Animované video na motivy tvorby básníka Antonína Sovy

BcA. Lenka Horká

vedoucí práce:

doc. akad. mal. Ditta Jiříčková

Katedra designu, Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

konzultant práce:

Mgr. Jakub Raš

konzultant mimo univerzitu

Plzeň 2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **BcA. Lenka HORKÁ**
Osobní číslo: **D21N0061P**
Studijní program: **N0211A310007 Grafický design a ilustrace**
Specializace: **GI – specializace GD a digitální média / MgA.**
Téma práce: **Animované video na motivy tvorby Antonína Sovy**
Zadávací katedra: **Katedra designu**

Zásady pro vypracování

- a) Tvůrčí záměr: Cílem diplomové práce je animované video, které bude mít popularizační charakter tvorby a života básníka Antonína Sovy, významného rodáka z Pacova, odkud pocházím.
- b) Způsob realizace: Motion grafika vytvořená v Adobe AfterEffects.
- c) Cíl: Vytvoření animovaného videa, které přiblíží odborné i laické veřejnosti tvorbu a život básníka Antonína Sovy.
- d) Předpokládaný charakter výstupu: Digitální video ve formátu .mov a .mp4, prezentační plakát B1.
- e) Rozsah průvodní zprávy: Minimálně 8 normostran.

Rozsah teoretické části: **min. 8 normostran**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování DP**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

SOVA, Antonín. *Z mého kraje*. V Pacově: Městské muzeum Antonína Sovy, 2018.
ISBN 978-80-906448-3-0.
HOLOBRÁDEK, Pavel. *Z minulosti mého rodného kraje*. Lanžhot: Muzejní a vlastivědný kroužek Osvětové besedy, 1968. Malovaný kraj
SOVA, Antonín. *Kdo vám tak zcuchal tmavé vlasy*. [Praha]: Radioservis, 2008.
BLAŽEK, Filip. *Typokniha: průvodce tvorbou tiskovin*. 2. vydání. V Praze: UMPRUM, 2022.
ISBN 978-80-88308-70-6.
BERAN, Vladimír. *Aktualizovaný typografický manuál*. Osmé vydání. Praha: Kafka design, 2016.

Vedoucí diplomové práce: **Doc. akademický malíř Ditta Jiříčková**
Katedra grafického designu a ilustrace

Konzultant diplomové práce: **Mgr. Jakub Raš**
Konzultant mimo univerzitu

Datum zadání diplomové práce: **31. května 2022**

Termín odevzdání diplomové práce: **28. dubna 2023**

L.S.

MgA. Vojtěch Aubrecht v.r.
děkan

Doc. akademický malíř František Steker v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 13. září 2022

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně
a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2023

.....
podpis autora

Poděkování

Chtěla bych srdečně poděkovat vedoucí práce doc. akad. mal. Dittě Jiříčkové za trpělivé konzultace nejen k diplomové práci, panu Zdeňkovi Klikovi za možnost použít jeho fotografie, panu Jiřímu Kumžákovi za poskytnutí dobových fotografií a pohlednic, panu Josefu Císařovskému za inspiraci a věrné naslouchání, Mgr. Jakubovi Rašovi za skvělý obsah o A. Sovovi, bez kterého by práce nemohla vzniknout. Všem kantorům, kteří mě toho tolik naučily a své rodině za podporu.

Děkuji, moc si toho vážím.

Obsah

1.	Anotace	8
2.	Důvod výběru tématu v kontextu	9
3.	Vztah k domovu a domovská krajina	11
4.	Koncepce práce a vizuální řešení	12
	4. 1. Poezie	16
	4. 2. Grafický prvek	16
	4. 3. Pattern	16
	4. 4. Barevná škála	16
	4. 5. Obrazové vstupy	16
	4. 6. Typografie	17
	4. 7. Použité nástroje	17
5.	Popis a charakteristika výstupů	18
	5. 1. Video	18
	5. 2. Plakát	19
	5. 3. Brožura/průvodce	20
	5. 4. série pohlednic	22
6.	Překážky při tvorbě	23
7.	Prameny a citace	24
8.	Resumé v cizím jazyce	25
9.	Seznam obrazových příloh	26

1. Anotace

Svou diplomovou prací jsem zpracovávala život a dílo básníka Antonína Sovy v kontextu domova a města Pacov.

A. Sova byl velkým patriotem tohoto kraje a i když většinu svého produktivního života v Pacově nestrávil, v myšlenkách i na papíře se sem neustále vracel.

Mým cílem bylo zachytit všednost, stálost a dojem skrze domovskou krajinu, která se příliš i po více než 100 letech od dob, kdy jí Sova popisoval, nezměnila. Verše Sovy jsem uvedla především do role průvodce a komentátora k zastavení v místech mého (a jeho) domova.

Vznikl tak drobný průvodce mapující Sovův odkaz přímo v městečku Pacov s mapou města a turistické trasy, která je po něm pojmenovaná. Video, které nese informační charakter o jeho životě je zároveň „lyric videem“ jeho zhudebněné poezie od kapely Zrní. Součástí práce je i soubor pohlednic.

Cílem práce nebylo vytvořit líbivou reklamu osobě A. Sovy, nebo se snažit z tohoto kraje vytvořit přírodní fantastično či produkt. Práce je konceptem pro řešení hledání způsobu, jak předat pocit z domova, který já vnímám především skrze krajinu, přiblížením díla Antonína Sovy, který je nám rodákům od narození průvodcem, ale jehož dílo vlastně příliš neznáme.

2. Důvod výběru tématu v kontextu

Toto téma jsem si vybrala, protože jsem se narodila rodném městě básníka a spisovatele Antonína Sovy, v městě Pacov, které leží na pomezí Vysočiny a Jihočeského kraje. Od narození jsem žila v ulici Antonína Sovy, která byla na jeho počest pojmenována, protože zde tento básník a spisovatel žil a zemřel.

Mým cílem bylo přiblížit jeho poezii širší veřejnosti, především pacovským obyvatelům. Výběr poezie byl čistě subjektivní, poezii jsem zasazovala do konkrétních míst na pacovsku. Ve své práci jsem se věnovala především jeho přírodní lyrice. Tvorba A. Sovy je protkaná symboly a emocemi a často je na čtení velmi náročná, možná proto není zcela populární, ikdyž jako pacovští rodáci jsme na tohoto patriota velmi hrdí a všichni toto jméno a souvislost s městem Pacov známe, často konkrétní poezii neznáme.

Motivem pro moji práci bylo najít popis vztahu k domovu, poukázat na přírodu a okolí, ve kterém žijeme a možná bezděky přehlízíme. Tento cíl jsem se pokusila zprostředkovat skrze básně patriota mého kraje a pomocí jeho díla komunikovat, proč je otázka krajiny a to především té, kde se cítíme doma, tak důležitá. Do projektu jsem obsáhla i základní informace o životě Antonína Sovy.

A. Sova popisoval krajinu a život běžných lidí, který se z mého pohledu také příliš nezměnil, pouze přizpůsobil době. I když většinu svého produktivního života v Pacově nestrávil a příliš kladné zážitky z tohoto místa neměl (úmrtí matky, nedobrý vztah s nejvlastní matkou,...), svou tvorbou odkazuje na své rodiště a vypisuje se ze svých pocitů skrze vzpomínky na rodný kraj, který mu byl po celý život domovem, např. básnickou sbírkou Z mého kraje – v básni Ještě jednou se vrátíme.

V básni „Žně – Z mého kraje“ popisuje, jak se rolníci vrací z polí: nyní kolem 15:00 se tito dělníci vrací do svých domovů z fabrik.

Co se týče krajinné poezie, například v básni „Kruté léto“ ze sbírky „Básně nesobeckého srdce (1922), popisuje svou bolest, kterou cítí při pohledu na ubývající lesy, což mi přijde také velmi aktuální, protože tento kraj byl velmi zasažen kalamitou kůrovce a došlo k rozsáhlé těžbě lesů.

pozn: Podle dat Ministerstva životního prostředí byla na konci roku 2015 v Česku zalesněnost pouze 33,5 % území. ¹

Tvorba Antonína Sovy probíhala výhradně těsně před vznikem samostatné Československé republiky. Krajina byla (a snad stále je) symbolem národní identity. Česká republika je územně definována pohořím, tedy dá se říci, krajinou. Sova skrze (domovskou) krajinu vyjadřoval ale především své emoce, podobně jako K. H. Mácha. Antonín Sova opisoval slovy jeho vztah k domovu, vlastně obdobným způsobem, jako to dělal J. Lada, A. Mánes, ale i třeba J. K. Tyl v lidové písni, která se později stala národní hymnou: „Kde domov můj“.

3. Vztah k domovu a domovská krajina

Láska, tedy vztah k domovu je silné emoční pouto ke konkrétnímu místu, kde se cítíme bezpečně a pohodlně. Krajina se stává symbolem našeho domova, protože nám může poskytovat vizuální reprezentaci toho, co pro nás domov znamená. Krajina může odrážet naše hodnoty, identity a příběhy. Pro mnoho lidí je s krajinou spojeno dětství, vzpomínky na rodinu a přátele, romantické vycházení, první lásky, nebo třeba sběr plodů, sport, meditace a jiné činnosti, které pro ně mají spíše psychologický význam. A jistě je na místě si tuto skutečnost připomínat. Krajina je oblast na zemském povrchu, která je vymežována přírodními a kulturními prvky. Je to místo, kde se setkávají příroda a člověk – kde se prolínají lesy, pole, louky, řeky, vesnice a města.

Krajina má také estetickou hodnotu. Když se podíváme na krajinnou scenérii, můžeme cítit krásu, klid a harmonii. Krajina může být inspirativní, navodit pocit svobody a uklidnění. Tuto hodnotu lze obtížně naměřit či vyjádřit kvantitativně, nicméně mnoho lidí ji považuje za velmi důležitou, včetně mě.

Níže si dovolím citovat několik výňatků, které ovlivnily smýšlení nad mou diplomovou prací.

„Krajina má mnoho tváří. Je to zrcadlo naší kultury, jsme to my. Je to určitý kousek pouště, který má v sobě ukrytý střed poznání. Je to kus prostoru, který je ohraničený jednotlivými vlastnostmi. Existuje mnoho typů krajin, ale rozdílů spíše cítíme, než abychom o nich uměli mluvit.“

Nauka o krajině a péče o životní prostředí ²

Podle Hany Librové je zážitek domova v krajině biologicky, psychologicky a sociálně podmíněn.

“..Vracíme-li se z dovolené u moře, jsme doma ve chvíli, kdy při cestě od jižních hranic zahlédneme moravskou Pálavu. Vrací-li se venkovský člověk z velkého města, je doma, jakmile se octne v blízkosti své obce. Jdeme-li krajinou za noční nepohody a deště, cítíme se s úlevou doma, otevřeme-li branku naší zahrádky. Ať vezmeme kterýkoli z těchto nebo jiných příkladů zážitků domova, vždy obsahuje naplnění základní lidské potřeby, totiž potřeby bezpečí.“

H. Librová, Lásky ke krajině?, 1988, strana 21. ³

Zásadním pro formulaci projektu byl pro mne Václav Cílek, který je významným popularizátorem vědy, geologem a spisovatelem.

„Hledíme na krajinu a rozlišujeme: „Ta je krásná, ale tato je moje.“ Doma jsme tam, kam se vracíme, a odjíždíme právě proto, abychom se mohli vracet. A je pak skoro jedno, zda bydlíme pod monumentální Pravčickou branou, anebo u sotva odrostlého smrkového lesa...“

V. Cílek – Dýchat s ptáky, 2008 ⁴

„V cizích zemích jsme na chvíli, ale v krajinách domova stárneme společně se zemí a stromy. Po letech přicházíme na stejná místa, vršíme vzpomínky, vrůstáme do krajiny.“

V. Cílek – Dýchat s ptáky, 2008 ⁴

„... doopravdy dobře se cítíme tam, kde můžeme zajít do hospody či sbírat houby. Prostě doma, kde se nebojíme v lese, kde se dá bloudit jen docela krátkou dobu a kde i z té největší divočiny trefíme na nádraží. Máme velké štěstí, že žijeme v této zemi, kde je všechno sice malé, ale nesmírně rozmanité. Už jsem to psal víckrát, ale potřebuji to zopakovat – poznat tuto zemi je práce na celý život. Čechy a Morava jsou krajinou pro znalce a poutníky, která nás nedráždí nějakým grandiózním vzmachem, ale působí jemnou silou a trochu melancholickým klidem. Skály jsou zde malé, barvy tlumené, řeky nejsou kalnými veletoky a místní vodopády jsou spíš dětskými hračkami přírody než místy, kde se burácející vody řítí do propastí. Tato krajina je tak mírná a přitom bohatá, že si ani neuvědomujeme, jaké štěstí je jí procházet. Neoslňuje, ale naplňuje.“

V. Cílek – Dýchat s ptáky, 2008 ⁴

„Genius Loci je něco podobného jako „krajinný ráz“, ale je ještě méně uchopitelný. Asi nejlepší definice „ducha místa“ je to, že je důvodem, který neumíme pojmenovat, ale kvůli kterému se vracíme. Pojem Genius Loci může působit magicky a prchlavě, ale ve skutečnosti je jednou z nejsilnějších esencí krajiny.“

V. Cílek – Makom, 2004 ⁵

“...zachování pocitu krajiny domova. Analyzujeme-li tento pocit pomocí pláten krajinářů nebo na fotografiích české krajiny, všimneme si několika základních motivů. Je to polní cesta, kříž, nebo boží muka, chalupa ve stráni, pole a strom zasazený lidskou rukou. Zvláště kapličky, upravené studánky nebo lípa v polích, jsou místa, kde prostřednictvím lidského objevujeme a prožíváme krajinu. Jsou to místa kontaktu světa lidí a světa přírody. (Právem ji věnujeme velkou pozornost, protože jimi velmi často začíná náš vztah ke krajině.“

V. Cílek – Přijít za svítání ⁶

„Po staletí byla (domovská krajina /pozn.) předmětem péče a lásky lidí, ale teď je nějak ostrčená a jakoby nepotřebná. Jako by si její obyvatelé říkali: „Tady sice bydlím, ale na dovolenou pojedu někam, kde to je hezké.“ A to je přístup, který ničí obě krajiny – tu domova i tu předělanou pro turisty. Možná však jen nabírá síl, dobře si vědoma všech plemen, která odešla a nikdy se nevrátila, všech ledocvých dob a erozních fází, pěti různých moří a tří velkých horstev. Má čas a čeká. A pro nás samé je hodnotou, jistotou zakotvení, díky ní víme, kde jsme doma a tedy kdo jsme.“

V. Cílek – Makom, 2004 ⁵

Pojem „Kulturní krajina“

„Kulturní krajina, jak název napovídá, je krajina, která je ovlivněná kulturou. Tudiž člověkem. Kulturní krajina odráží vzájemný vztah krajiny a člověka. První kulturní krajina na našem území začala vznikat před sedmi tisíci lety. Neolitický člověk začal měnit svou krajinu k vlastnímu užitku. Z lesů čerpal dřevo na své obydlí a pomalu je tak přeměnil na pastviny pro svůj dobytek a na pole, na kterých se začíná pěstovat jídlo pro celé osady. Obyvatelé lesů, především velcí býložravci, jako je tur, zubr nebo divoký kůň postupně museli ustupovat do horských oblastí a pralesů. Člověk jim bral přirozené prostředí a podmaňoval si stále větší část krajiny. Toto je jeden z prvních pokusů, kdy si člověk začal uvědomovat své prostředí a začal ho využívat pro svůj prospěch. Pro tuto práci je tento moment důležitým mezníkem, který označuje dobu, kdy začala vznikat první kulturní krajina, krajina, která je jako zrcadlo, které odráží náš život.“

T. Strmisková – Krajina jako otisk tváře ⁷

Právní pojetí krajiny

Krajina je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky

zák. č. 114/1992 Sb. ⁸

4. Koncepce práce a vizuální řešení

4. 1. Poezie

Poezii Antonína Sovy využívám především pro myšlenkové zastavení na konkrétních místech, jako návod, jak se na tento kraj dívat, nebo jako ukázkou, jak se na něj díval (nebo na něj vzpomínal) básník Antonín Sova.

4. 2. Grafický prvek

Pracovala jsem především se stylizací topografické značky „místo rozhledu“, kde jsem vypustila středovou kružnici. Tímto vzniklá hvězda slouží jako průhledy, v mapě plní funkci „špendlíku“ a tento znak mi slouží i jako vyznačovací prvek.

4. 3. Pattern

Z opakování této značky vznikl rastr/pattern, který drží celý vizuál na stejné grafické mřížce, který jsem uplatnila v tiskových materiálech (brožura/průvodce, pohlednice).

4. 4. Barevná škála

Pracovala jsem především s barevností vycházející z typických pohledů do kraje: Používám tmavší zelenou a tmavou šedou a jejich lomené odstíny, které protínám bílou typografií a bílou vektorovou linií.

4. 5. Obrazové vstupy

Vycházela jsem z dostupných dobových materiálů, pracovala jsem s fotografiemi místních obyvatel, včetně mých foto/video záznamů, s fotografiemi historickými, vojenským mapováním z přelomu 20. století a sbírkami pohlednic ze soukromých sbírek. Obrazové záznamy umísťuji vždy na spad, tedy vždy obrazem vyplním celou plochu, čímž ilustruji pohledy, jako když se člověk dívá do krajiny.

4. 6. Typografie

Pro práci jsem zvolila Týfovou antikvu, především kvůli velmi osobité a snadno rozpoznatelné italice, která se svou kresbou a elegancí hodí pro sazbu takovéto přírodní lyriky.

Pracovala jsem také s řezem Medium, jehož mírně nasílený duktus se nejlépe osvědčil v menších stupních písma a v inverzním použití pro tmavý podklad. Vybrala jsem také toto písmo s ohledem na historický kontext.

4. 7. Použité nástroje

Pro realizaci projektu jsem využila především nástroje Adobe: Photoshop – pro retuše a doplňování historických obrazů a fotografií. V Adobe Illustrator vznikala většina tiskovin a některých podkladů pro video, které jsem zpracovávala v nástrojích After Effects a Premiere Pro. Pro základ mapy Pacova jsem využila online službu Mapbox. Předtisková příprava, pohlednice a brožura/průvodce vznikaly v prostředí Adobe InDesign a Illustrator.

5. Popis a charakteristika výstupů

5.1. Video

Video vzniklo převážně v programu Adobe After Effects se vstupy z Illustrator a Photoshop. Jedná se o hudební zpracování básně „Pastorale“ kapelou Zrní, kde na pozadí běží záběry z krajiny, časosběry a panoramata.

Řešení je velmi konzervativní. Elegantní italika nepůsobila dobře v žádných výrazných modifikacích. Celé video propojuje bílá linie, která je původně obrysem portrétu básníka, postupně přechází v cestu krajinou a slouží jako časová osa, na kterou zasazují mezníky v jeho životě. Dlouhé mezihry jsem využila tedy pro informační složku, ve které zaznamenávám život básníka Antonína Sovy.

Přechody mezi snímky a objevování dat je převážně řešeno průhledností, rozmazáváním, prolínáním,... což má navodit také dojem snovosti a básnickovým vzpomínáním. Zvolila jsem různé mísení a překrývání snímků.

Pro tvorbu videa jsem využila vlastních amatérských videozáznamů pořízených na mobilní telefon, pro některá panorama jsem využila fotografií zmiňovaného Zdeňka Kliky. Chtěla jsem docílit dojmu, jako kdyby tyto záznamy byli i třeba vaše z běžné procházky krajinou vašeho domova. Ve videu se také objevují dobové fotografie a portréty básníka v časovém a obsahovém kontextu.

Úvod videa vychází přizpůsobeným vzhledem z plakátu s níže zmiňovanou dobovou mapou z 3. vojenského mapování.

Během slok, tedy míst, kde se zpívá, by se video nechalo nejlíže označit pojmem „lyric video“. Texty básně jsem vysadila italikou a pokusila jsem se do textů zanést drobné animace, které podporují význam slov v kontextu tématu.

Zhudebněná báseň je modlídou za pastýře a pojednává o tématice smrti, proto jsem se uchýlila k řešení barevně velmi střídmem, během slok jen černobílém. Výběr této písně byl čistě na osobní hudební preferenci z již zhudebněných básní. Tempo hudby je poměrně svižné, i proto jsem se uchýlila ke střídmemu řešení s ohledem na řešené téma.

Pastorála

Pastorála nebo také pastorela (z latinského pastor, pastýř) je prozaický, poetický, hudební či literárně dramatický útvar námětově čerpající z klidného venkovského, nejčastěji pastýřského života, někdy doplněného klasickými milostnými náměty.

Wikipedie ⁹

5. 2. Plakát

Plakát formátu B1 jsem využila jako prostor pro prezentaci videa a zastupuje celkový, dá se říct, vizuální styl, který na jednotlivých výstupech více rozvádím a přizpůsobuji formátu.

V pozadí najdeme kresbu zmiňovaného prostředí z dobového mapování, portrét Antonína Sovy a přepis textu zhudebněné básně Pastorele. Stylizovaný znak „místo rozhledu“ je průřezem skrz plakát, uceluje ho kompozičně a propojuje všechny výstupy. Nápis „Z mého kraje“ odkazuje ke stejnojmenné básnické sbírce, na kterou reaguji v práci nejvíce. Pod QR kódem najdeme výše zmiňované video.

5. 3. 1. Brožura/průvodce

Průvodce slouží pro zápis míst v Pacově, který s odkazem a životem Antonína Sovy souvisí. Tento informační materiál jsem řešila jako skládanou brožuru, na kterou jsem vynesla místa s detailnějším popisem v Pacově a okolí. Tato místa jsou číselně označena a vynesena do map na druhé/vnitřní straně.

Úvodní strana je zjednodušeným prezentačním plakátem. Název Průvodce odkazuje na stejnojmennou básnickou sbírku *Z mého kraje* (poprvé vydaná 1823).

První část průvodce popisuje místa, která přímo souvisí s životem A. Sovy v Pacově. Místa jsou detailněji popsána a doprovázena fotografiemi celků i detailů.

Na zadní/vnitřní straně Průvodce najdeme dvě mapy s legendami. První mapa je zjednodušenou mapou Pacova se zmiňovanými, číselně označenými místy přímo v Pacově.

Součástí této Průvodce je i mapa turistické trasy „Sovova stezka“, což je oficiální turistická trasa mezi Pacovem a Lukavcem, která je po něm pojmenována, protože tudy chodil se svojí rodinou.

Pro její podklad jsem využila vojenské mapování z přelomu 19. a 20. století. Mapu jsem „vyčistila“ od německých názvů obcí a míst a rozšířila jsem ji o další topografická a orientační značení a body. Na tuto stezku jsem zasadila konkrétní úryvky poezie, které dle mého, vystihují tato místa. Místa jsou vyznačena zmiňovanou stylizací topografické značky „místo rozhledu“.

Tento průvodce obsahuje také QR kód s odkazem na video, které popisuje básníkův život a jeho dílo. Celá brožura je vysázena na grafickou mřížku vycházející z patternu. V publikaci najdeme fotografie současné i historické.

5. 3. 2. Brožura/průvodce – Technické řešení

Průvodce je vytištěna na SRA3 oboustranně barevně, formát/poměr stran jsem přizpůsobila mřížce. Použila jsem tónovaný přírodní recyklovaný papír Flora v odstínu 3 avorio (100 g/m²). Protože v některých místech dochází k četnému skladu a tedy i nárůstu materiálu, bylo nutné použít papír nižší gramáže. To neslo mírnou komplikaci kvůli prosvítání některých více potištěných míst materiálu.

5. 3. 3. Brožura/průvodce – Koncepce

Záměrem tohoto průvodce je popularizační charakter díla pro širokou veřejnost a výzvou pro výlet do krajiny, kterou Sova popisoval. Na těchto místech by nebyly umístěny klasické informační panely, protože by dle mého názoru narušily to nejhezčí na těchto místech – místo rozhledu.

Na mnou vyznačených místech rozhledu by mohly být umístěny schránky s pohlednicemi, na kterých je vysázena celá poezie. Návštěvník této stezky by tedy měl možnost poezii např. rozšířit a nebo jen tak, s pozdravem, zaslat pohlednici na libovolnou adresu.

Tato místa rozhledu jsou nyní opečovávána a často na nich najdeme např. lavičku, nebo třeba drobnou sakrální stavbu. Vizí tohoto materiálu je umístění v místním informačním centru, které sídlí ve stejné budově s Muzeem Antonína Sovy.

5. 4. Série pohlednic

K brožuře patří série pohlednic o standardním rozměru 100 × 150 mm s odkazovanou poezií. Pohlednice jsou fotografiemi krajiny a detailů z míst v okolí Pacovska. Fotografie jsou na spad celého formátu, najdeme zde vždy konkrétní poezii, která odpovídá těmto „místům rozhledu“ s názvem poezie a sbírky, kde tuto (a další) poezii najdeme. Výhradním autorem fotografií je Zdeněk Klika.

Na každé pohlednici je umístěn symbol místa rozhledu: vždy jako průřez, který má funkci jako průhled pohlednicí skrz – tedy jako místo rozhledu. Na některých pohlednicích znakem v obrysové linii vyznačují téma básně, nebo zajímavý celek. Na všech pohlednicích je ve stejném místě uveden název sbírky, kde se zmiňovaná poezie v díle nachází a rok vydání sbírky.

Pohlednice jsem po tiskových zkouškách vytiskla na hlazený, tónovaný do žluta, papír Munken Pure o gramáži 300, protože papír přírodního charakteru (na kterém je vytištěn brožura) pro své vlastnosti, které mají sice estetickou funkci, špatně reprodukovaly fotografie, docházelo ke zkreslení a přílišnému rozpíjení inkoustu tiskárny a to především v oblastech s texty.

6. Překážky při tvorbě

Během tvorby jsem narážela na 3 skupiny problémů:

Technické problémy

Pro realizaci by bylo potřeba přesného soutisku tiskovin, výsekové šablony a poměrně náročnějšího postupu při bigování – tím narůstá reprodukční a realizační cena.

V průvodci dochází v některých místech k mnohočetnému skladu, tedy i nárůstu materiálu ve hřbetu. Bylo tedy nutné zvolit materiál nižší gramáže, který s sebou nesl problémy při prosvítání v některých místech. Průvodce jsem tiskla na standardní tiskový formát SRA3, který však nedosáhne velikosti pohlednice po skladu.

Historické vstupy

Práce s dobovými vstupy byla velmi náročná, protože se téměř nikde nenechází obsah v dobré kvalitě, fotografie jsem musela sama skenovat, sbírat od místních nadšenců do historie, retušovat. Všechny tyto vstupy vzhledem k historickému kontextu jsou černobílé, narážela jsem tedy na barevnou unylost.

Výběr poezie

Zpracovávaná poezie je často velice abstraktní a protkaná symboly, které nebylo příliš možné volně interpretovat a práci musela předcházet velmi hluboká rešerše.

7. Prameny a citace

- 1) Zpráva o životním prostředí České republiky 2015 [online]. [cit. 2023-04-24]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_161129_Zprava_o_ZP/\\$FILE/Zprava_ZP_2015_291116.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_161129_Zprava_o_ZP/$FILE/Zprava_ZP_2015_291116.pdf)
- 2) SROV. HAVRLANT, M; BUZEK, L. Nauka o krajině a péče o životní prostředí, 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1985, s. 10-30.)
- 3) LIBROVÁ, Hana. Láska ke krajině?. Brno: Blok, 1988.
- 4) CÍLEK, Václav. Dýchat s ptáky: obyčejné texty o světle paměti, pravdě oblaků a útěše míst. Praha: Dokořán, 2008. ISBN 978-80-7363-202-1.
- 5) CÍLEK, Václav. Makom: kniha míst. Ilustroval Antonín STRÍŽEK. Praha: Dokořán, 2004. ISBN 80-86569-91-8.
- 6) CÍLEK, Václav. Přijít za svítání: pít červánky a čerpat sílu : vybrané eseje z let 2002-2022. Praha: Dokořán, 2022. ISBN 978-80-7675-082-1.
- 7) Krajina jako otisk lidské tváře [online]. [cit. 2023-04-24]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/ajerv9/19394159>
- 8) Aplikace zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody při péči o dřeviny: sborník referátů : 9. května 2013, Sedlice u Blatné. [Kostelec nad Černými lesy]: Lesnická práce, c2013. ISBN 978-80-7458-039-0.
- 9) Pastorála. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2023-04-24]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Pastor%C3%A1la>

8. Resumé v cizím jazyce

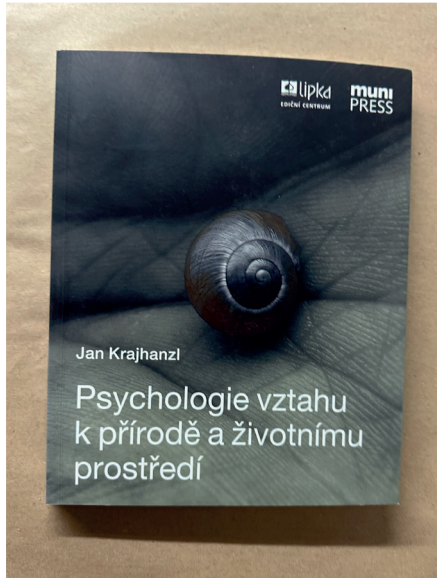
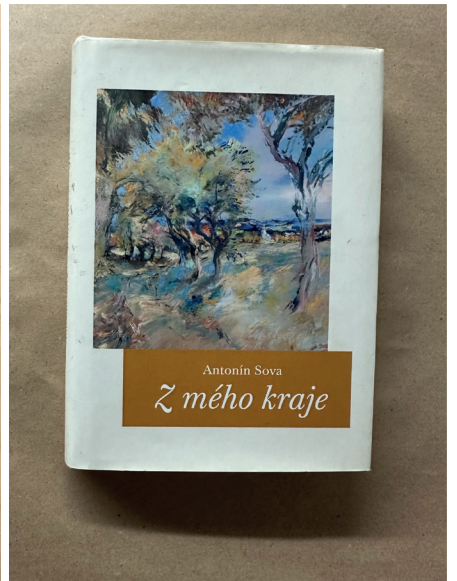
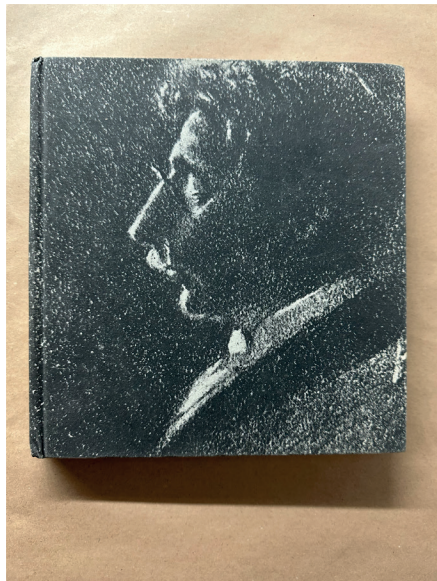
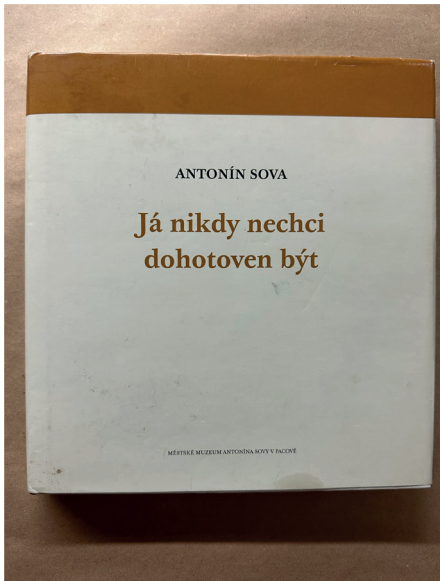
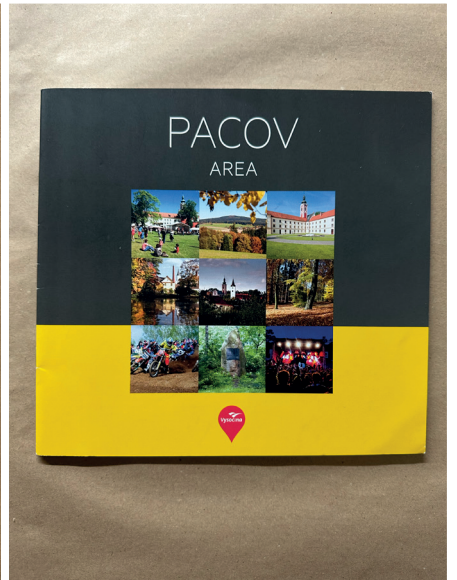
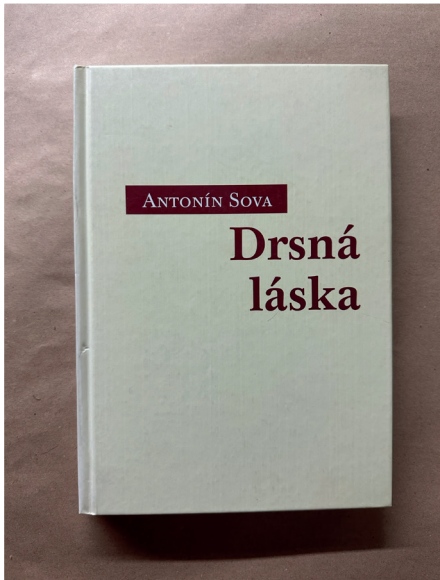
The thesis is a concept for a solution to the search for a way, to convey a sense of home through the local landscape and through the work of the poet and writer Antonín Sova. The outputs have a popularizing character aimed at the general public, especially the inhabitants of Pacov and its surroundings. The video consists of an informative part about the life of the author of the poetry being processed, my own video-recordings of the landscape, against the background of the poem Pastorale by the band Zrní. Apart from the video work, it includes a guide to the city in relation to the poet, a series of postcards with his poetry and a presentation poster of the whole project. The work consists of period and contemporary visual input. The visual form is based on the stylisation of the topographical marker „a place of vantage“.

9. Seznam obrazových příloh

1. Rešerše – literatura
2. Rešerše – ukázka vstupních fotografií
3. Rešerše – náhled do soukromé sbírky Jiřího Kumžáka
4. Rešerše – náhled do soukromé sbírky Petra Duffka
5. Rešerše – Městské muzeum Pacov, Muzeum Antonína Sovy
6. Rešerše – informace do videa

7. Proces tvorby – topografická značky, rešerše a stylizace
8. Proces tvorby – mapy
9. Proces tvorby – materiály
10. Proces tvorby – náhled vývoje průvodce
11. Proces tvorby – náhled vývoje map
12. Proces tvorby – varianty zadní strany pohlednice, mřížka

13. Výsledek práce – průvodce
14. Výsledek práce – průvodce, mapy
15. Výsledek práce – průvodce, náhledová data
16. Výsledek práce – průvodce, mapy – náhledová data
17. Výsledek práce – fotografie pohlednic
18. Výsledek práce – náhled série pohlednic
19. Výsledek práce – plakát
20. Výsledek práce – náhledy z videa
21. Výsledek práce – náhledy z videa
22. Výsledek práce – náhledy z videa
23. Výsledek práce – náhledy z videa

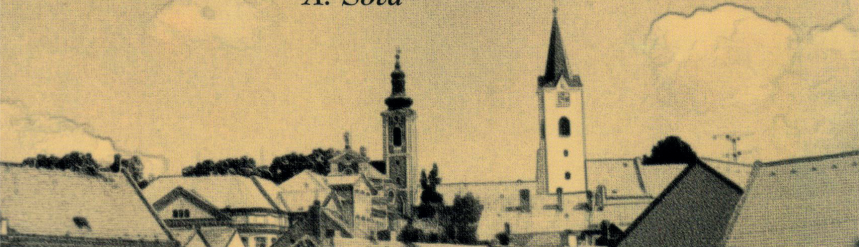

1) Rešerše – literatura

*A ty, mé město, pozdraveno bud'
a v stálém rozkvětu rost' ze svých sil,
ty povbuzuj se, samo sebe sud',
netknuto nedodrženými sliby chvil,
bolestně přezíráno, zklamáno,
tvoř ze sebe a pyšno budiž dnes.
Jsi samo sebou obdarováno,
v útulném stanu slav své práce ples !*

A. Sova

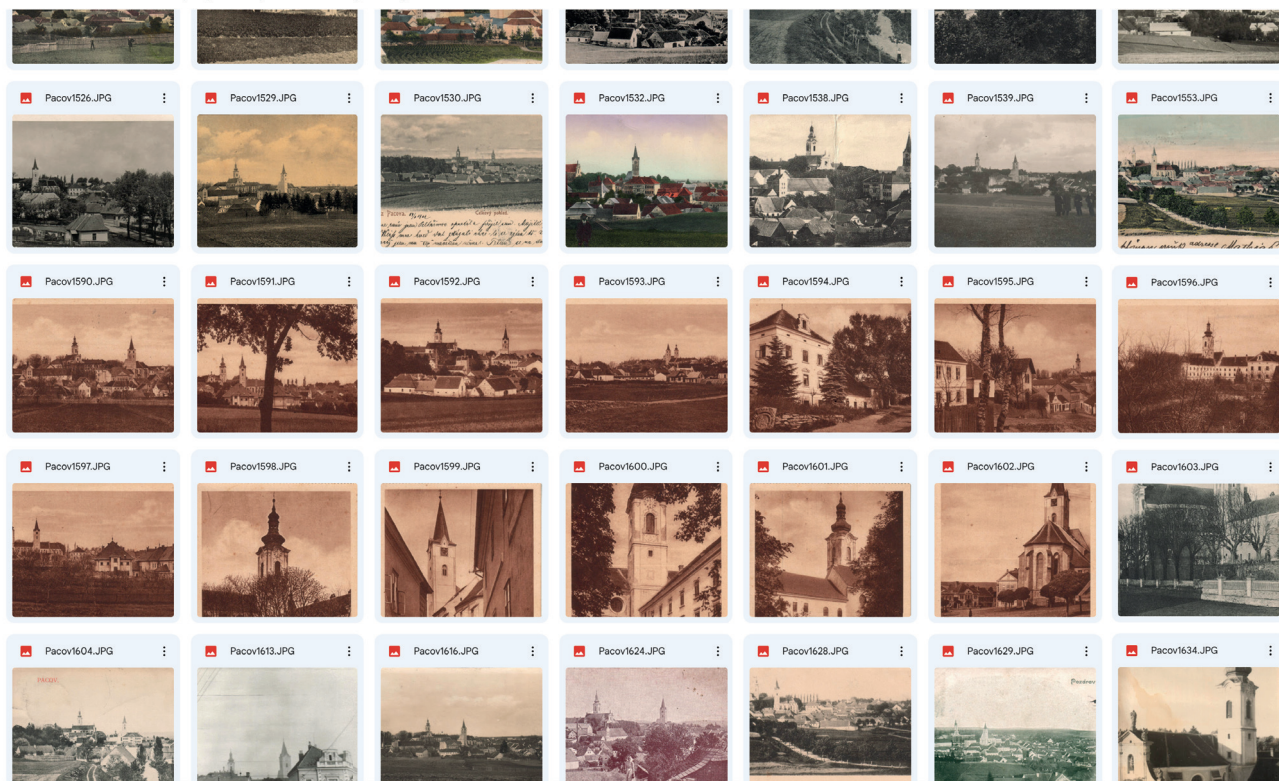
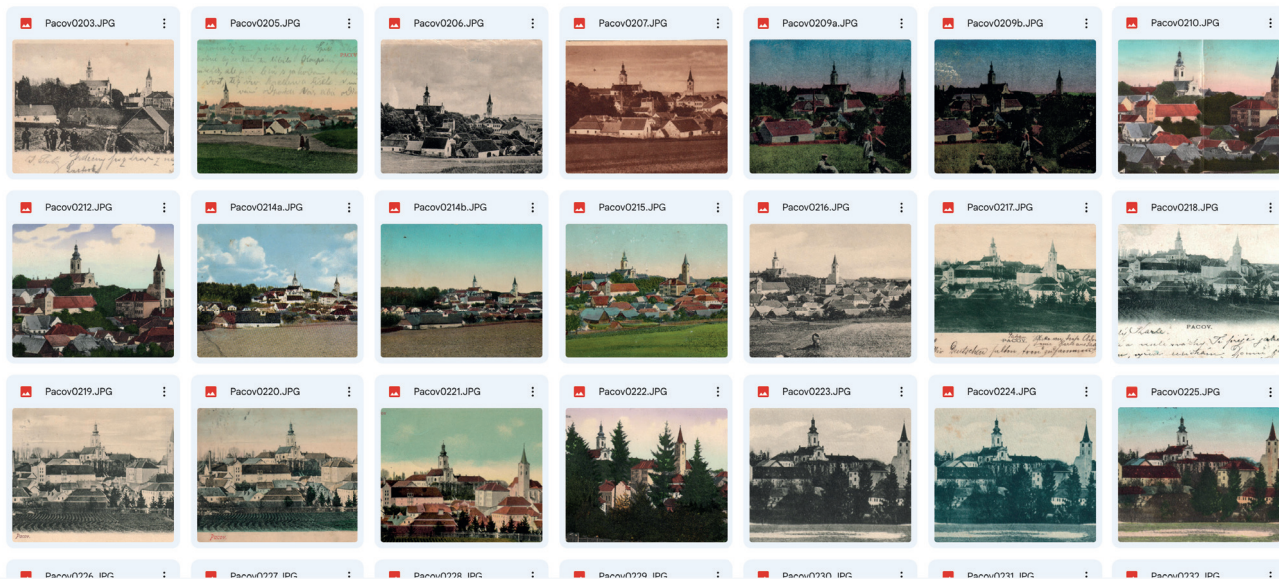

Složky

Název ↑

- Pacov Křižkova a Kozl...
- Pacov Autengruberova
- Pacov Hronova a muz...
- Pacov Karmelitřnsk...
- Pacov letecká
- Pacov Malovcova
- Pacov motorismus
- Pacov Myslkova a bla...
- Pacov nřdraň
- Pacov Nřdraň
- Pacov nřmřst
- Pacov okřnkovř
- Pacov povodeř
- Pacov secesnř, erbov...
- Pacov soud a sokolov...
- Pacov Šptlent a Poře...
- Pacov zřmeckř park
- Sokolovna zřkladnř kt...

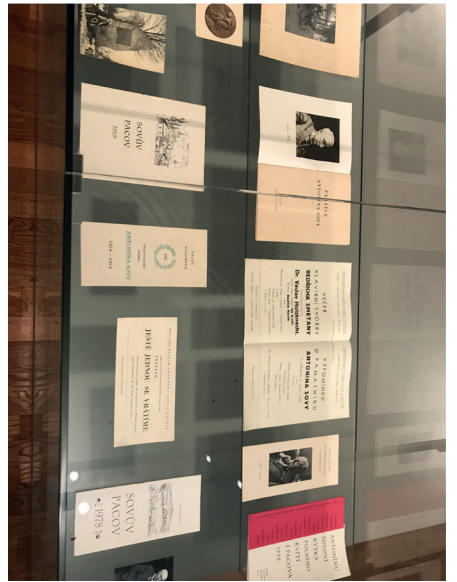
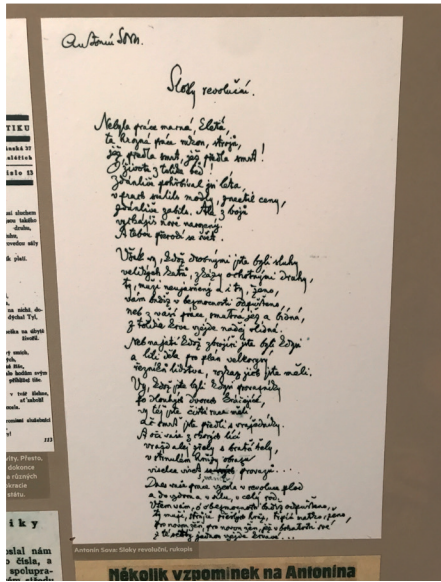
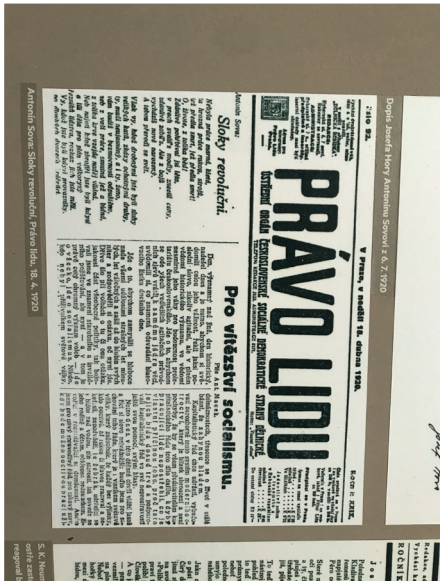
Soubory

3) Reřerře – nřhled do soukromř sbřrky Jiřřho Kumžřka

4) Rešerše – náhled do soukromé sbírky Petra Duffka

Kruh se uzavírá

Dílo Antonína Sovy vidíme dnes právem — fečeno jinak — vystiženě na nejnovějších základech, již se básník dobral hned v prvních sbírkách a jež v jeho poezii zůstala nevyvrátenou a omlazovala a obrozovala ji až do Sovova stáří: je to základna důherně konkrétní poezie; přísáde věrně k rodné půdě vlasti a obrážející s bariřou určitosti její „Nejskutečnější skutečnost“ přírodní i lidskou; živá básnická dialektika Sovova díla je v stálém návratu k těmto nejoblíbenějším poetickým zdrojům, z nichž vyřezává slova a nové skvosty, aby jejich druhou bohatou úrodou v posledních Sovových knihách Básníkovo játo a Dřevná láska posléze uzavřela kruh básníkovo více než čtyřicetileté tvorbě.

Antonín Sovy: dějepisec devadesátých let

...rát v letech devadesátých se zdálo, že je vše zralé k p...
 ...e vše před blízkým převratem. Poroba vlastního náro...
 ...ilnickém státě Rakousko-Uherském a sociální bolesti...
 ...malých a utlačovaných v celém světě splyvaly v jedi...
 ...nerozlišené smutky, které byly jen touhou po lepší...
 ...ení rovnováhy mezi národy mocnými a porobenými...
 ...i největšími rozdíly v lidské společnosti.

Antonín Sovy nikdy netvořil svou poezii. Žil jí. Ve svých více než dvaceti knihách napsal stenoogram svého vnitřního osudu, vydal se třemřít a kritice celý jako kdysi Vrchlický. Tu je celý třpící a bojující člověk, tu je vizionář, jenž utíká před skutečností svou osobní i dobovou na zarathustrovské hory snů, tu je o svou rasu se chvějící Čech a srdce skloněné nad moderními sociálními pektý, tu je i apoštol zřítka a karatát dneška, ale je tu bojovník za vlastní vnitřní dokonalost. Nedač krásy a harmonie, k níž tak úporně se prodírá ve svých posledních knihách.

Josef Hora

Takto stala se jeho poezie přímo filmovou sérií fotografických snímků nitra moderního člověka z konce století, zajatého v poutech churavého já a vědně toužící uniknout jim, stvořit si svět družnosti, lidského přátelství, zrušit psychické i společenské přehrády mezi lidmi. Ale Sovy nikdy se nedostal přes sen o tomto novém světě lépe organizovaného lidství. Je dítětem společnosti z konce století, tušící zmar starých hodnot, kolísající mezi individualismem a kolektivismem, mezi puzením radaného typu k osamělému a pyšnému nadčlovčenství a spasitelným snem o štěstí, vyřetajícím se sociálně spravedlivého soustří věch.

1864

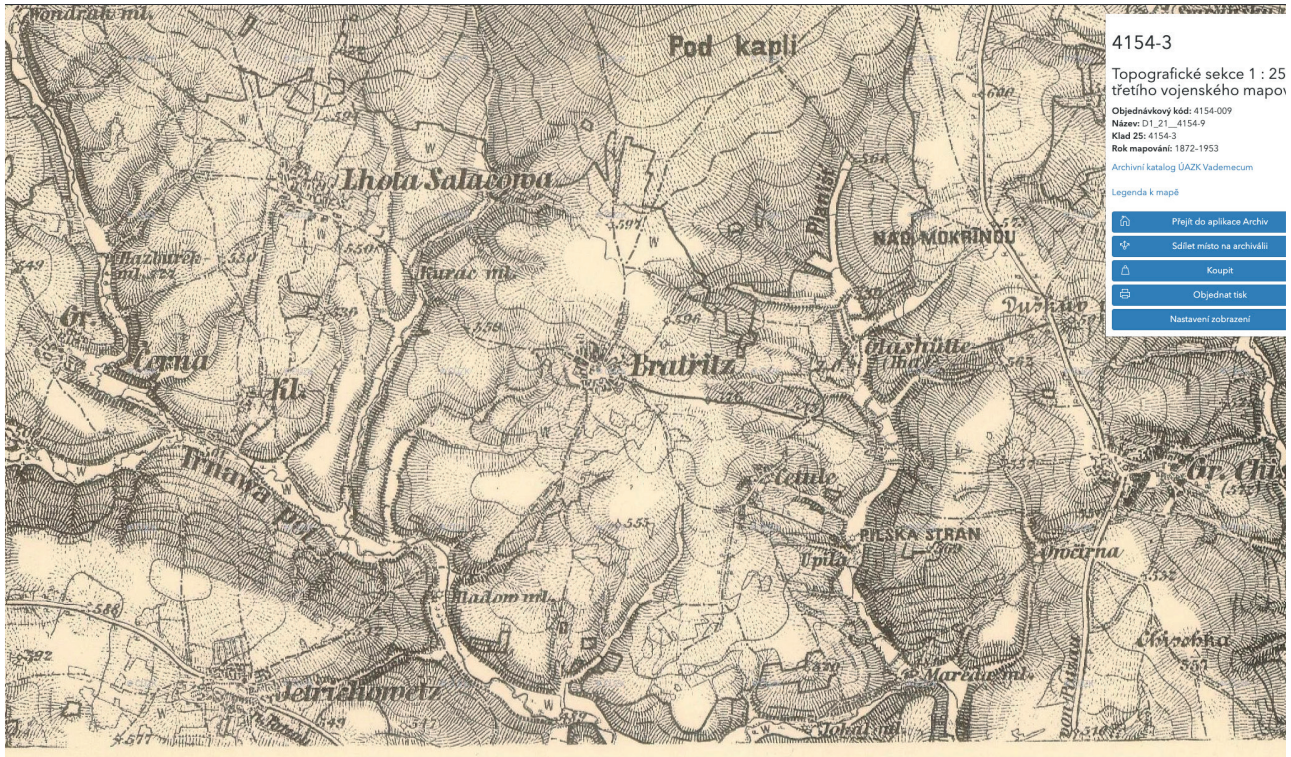
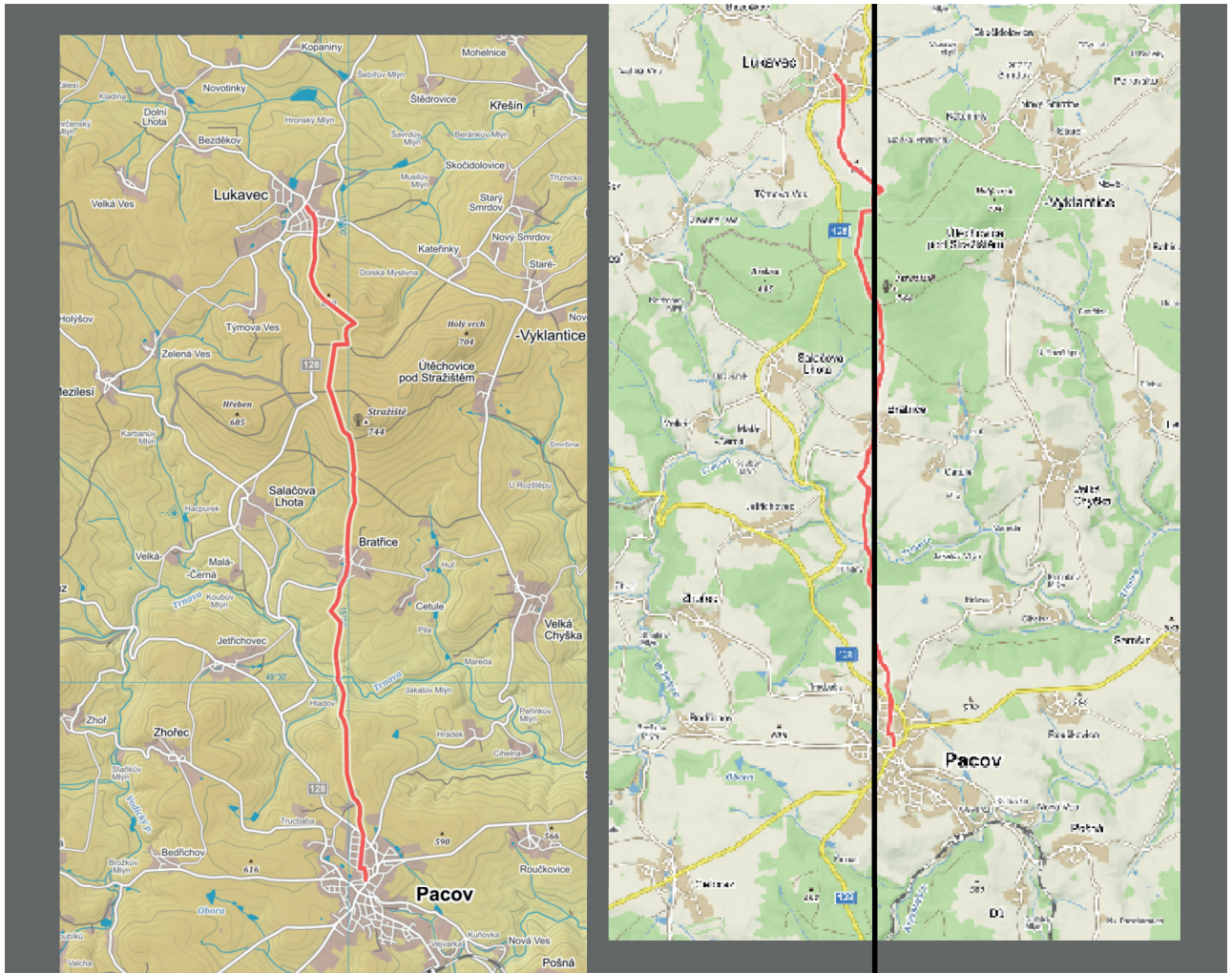

1864

- narození Pacovský zámek, 26. února 1864, dům číslo 1
- báseň nechci dohotoven být
- 1866 Lukavecký Hřibek + základní škola
- 1876 gymnázium Pelhřimov
- 1878 úmrtí matky - bolest - sedí na kufru,..
- 79 gy. Tábor, nová macecha Sabina Lebrlová (nesnášel, mladá)
- 81-86 Písek - kravaty
- 82 první láska Ema Frýdová (sestra Vrchlického)
- 83 pseudonym - Ilja Georgov
- studuje práva, otec chtěl medicínu, návrat do Lukavce
- 86-87 Praha - Ottův naučný slovník
- zdravotní referát
- 87 Máj, seznámení se Šaldou - květinový sen báseň
- 90 sbírka Realistické sloky
- 90 svatba s Marií Kovaříkovou
- 91 květy intimních nálad - inspirace domovinou
- 91 narození syna Jana v Hřibku
- 92 Iřův román, Výpravy chudých 93 - próza - kvůli penězům
- 92/3 ilustrace F. Kupka - Balada o jednom člověku
- 95 rozpad manželství, rozvod 21
- 92 z mého kraje - dětská vzpomínka, pivo, perníkárni + návrat domů - porovnání dělníků a dnešních
- Soucítí i vzdor 1894, Zlomená duše 1896, Vybouřené smutky 1897, Theodoru Mommsenovi 1897, Ještě jednou se vrátíme - s oddílem Údolí Nového Království 1900
-
- 95 manifest moderny
- 98 knihovnikem a později ředitelem Knihovny v Praze - zavádí např. výpůjční systém, výpůjční lístky, jmenový lístkový katalog 11x17 cm - 30 let - cesty po světě
- projevují se příznaky syfilisu
- 12 Ještě jednou se vrátíme
- vlastenecké verše kvůli 1. WW
- 20 Žádá o předčasnou penzi - široká/pařížská - deska
- 24 čestný doktorát od Karlovy univerzity
- v létě 24 se vrací do Lukavce
- Pacov - dům Kopalů
- 16. srpna 1928 umírá ve věku šedesáti čtyř let. (bouřka)
- 34 přenesení popela do pomníku v parku A. Sova
-

6) Rešerše – informace do videa

8) Proces tvorby – mapy

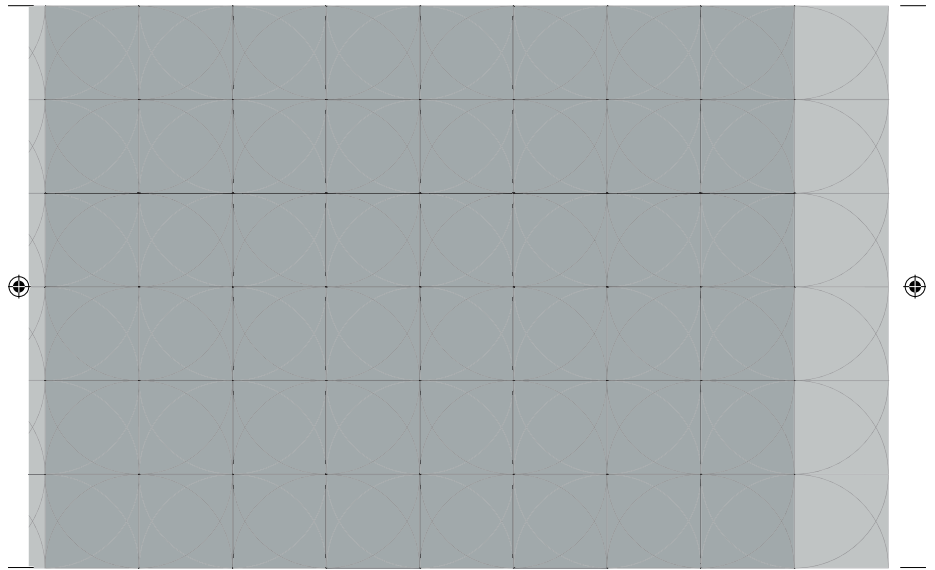
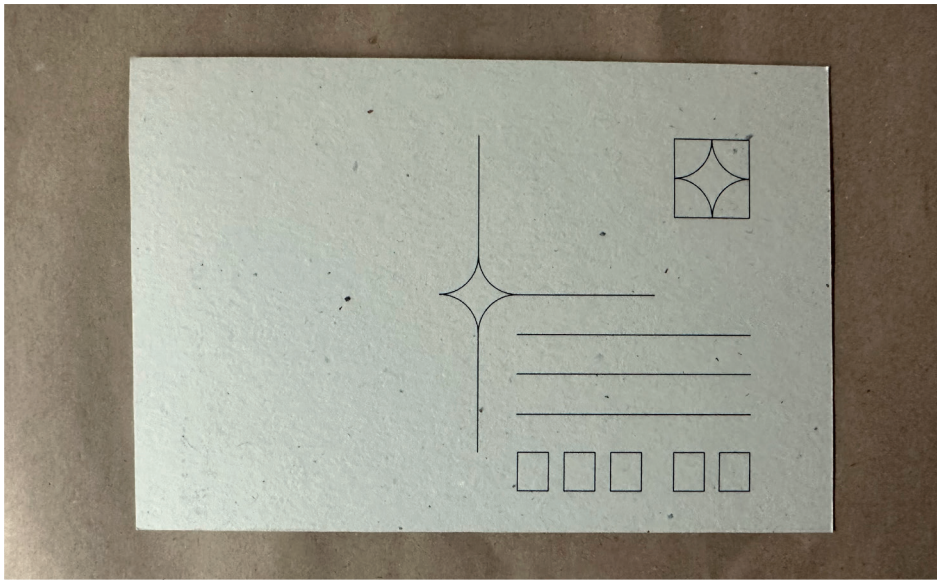
9) Proces tvorby – materiály

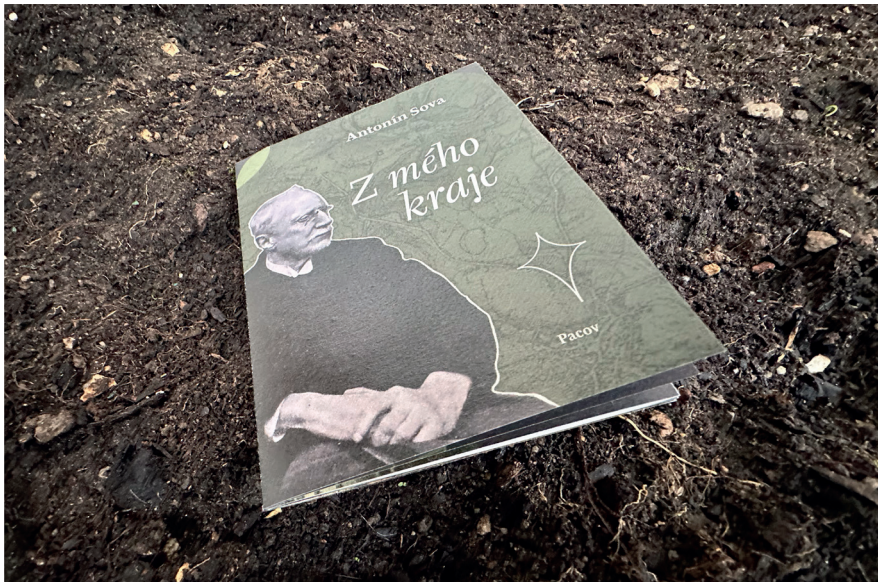
10) Proces tvorby – náhled vývoje průvodce

11) Proces tvorby – náhled vývoje map

12) Proces tvorby – varianty zadní strany pohlednice, mřížka

15) Výsledek práce – průvodce, náhledová data

16) Výsledek práce – průvodce, mapy – náhledová data

17) Výsledek práce – fotografie pohlednic

Kruté léto

Byl churav les, vše schnulo šelesty,
kam horké stíny klad, vyprahly trávníky
bezhlasé mrtvo u cesty,
vyrostlo na hrob veliký...

To krutou láskou léta, v slunci horkých dní
už vlekly týdny nekonečně dlouhý chvost
a všude vylíbaly peklo polední
v žár měst, v luk horečku a lesů vyprahlost,
a mlčel pták a denně mrtvý žár
rezavěl mezi kmeny žhavě horkou zem,
mech zešedivěl bez vláhy a stár
a celý les byl jakýms obrazem
snu, který neslibuje, nedává
a nerozvíjí se, jak mládí uplyne.
Vše pohltila dálka modravá
a jedno slovo kruté lásky: ne.

Básně nesoběčkého srdce, 1922
Antonín Sova

Ještě jednou se vrátíme...

Ještě jednou se vrátíme zamyšlení, kde prudec
květ voněl, že svedl nás z cesty, když šerivým stříbrem tekli
nad potoky večer, a ještě jednou se vrátíme,
kde píseň jsme slyšeli z oken, jež hleděla k zahradám zmlklým...

Ještě jednou se vrátíme, 1900
Antonín Sova

Já nikdy nechci dohotoven být...

Já nikdy nechci dohotoven být,
mne krása neuzavřená jak osud láká.
Mít mezi řádky nový, skrytý cit.
Chráám nedokončený víc k nebi jásá.

Báseň kovo jaro, 1921
Antonín Sova

Údolí nového království

A mne to zpět lákalo v údolí, kde jsem byl zrozen.
Tam hlína voněla, lidská bolela srdce a duše
tak marně toužily. Slyšel jsem volat hlasy
tam zdola k slunci, tak marně k němému slunci!

Ještě jednou se vrátíme, 1900
Antonín Sova

Partie ze Stražiště

Sem houštinami k hrotu nejvyššímu
jen ztěžka projdeš, s dřevěného srubu
zřít na kraj tichý, plný měkkých dýmů,
přes jedle vysoké u vrchu paty,
jak říčky, vsi a města jsou jen body,
skot zrnka vsypaná v kraj sluncem zlatý
a kapky rtuťe rybníky a vody.

Z mého kraje, 1892
Antonín Sova

Dětská vzpomínka

...
Viděl jsem v duchu perníkářů boudy
kdes v lese, kolotoče v stínu stromů,
zmatenou vřavu u hudeb, lidí proudy!
A s pláčem já se vždycky vracel domů.

Z mého kraje, 1892
Antonín Sova

Naše pole

Kam dohlédneš, jdou dlouhé řady polí,
z jablůnek přechínávají střechy chat.
Lid zachutnal ti země drsnou solí
a ty jej musíš, musíš milovat...

Z mého kraje, 1892
Antonín Sova

Pastorále

...
Na pastvy zelené at večer jdou
neznámých střežů tichou krajinou,
mnohé se vrátí těžce zraněny
a mnohé budou navždy ztraceny.

Vybouřené smutky, 1897
Antonín Sova

Antonín Sova

Z mého kraje

Dnes vlny noci nechám buráct,
V snů bítí břeh a sporý na něm květ,
Myšlenky pustím do pohoří snů
A v tichu tom se ani nepohnu.

Na pastvy zelené ať večer jdou
neznámých střelců tichou krajinou,
mnohé se vrátí těžce zraněny
a mnohé budou navždy ztraceny.

Až lampa pozdní nocí dohoří,
psa černého v snů vyšlu pohoří,
psa žalu, který, sluchy zdvižené,
je nazpět řadou dlouhou přiznane...

Pastorale / Vybouřené smutky, 1897

20) Výsledek práce – náhledy z videa

a truchlí nad smrtí své matky

dnes

vlny

noci

nechám

smrt

21) Výsledek práce – náhledy z videa

dílo

Realistické sloky 1890

Květy intimních nálad 1891

Z mého kraje 1892

Soucit i vzdor 1894

Zlomená duše 1896

Vybouřené smutky 1897

Theodoru Mommsenovi 1897

Průza 1898

Ještě jednou se vrátíme – s oddílem Údolí Nového Království 1900

Hlad 1902

Levný román 1902

Balada o jednom člověku a jeho radostech 1902

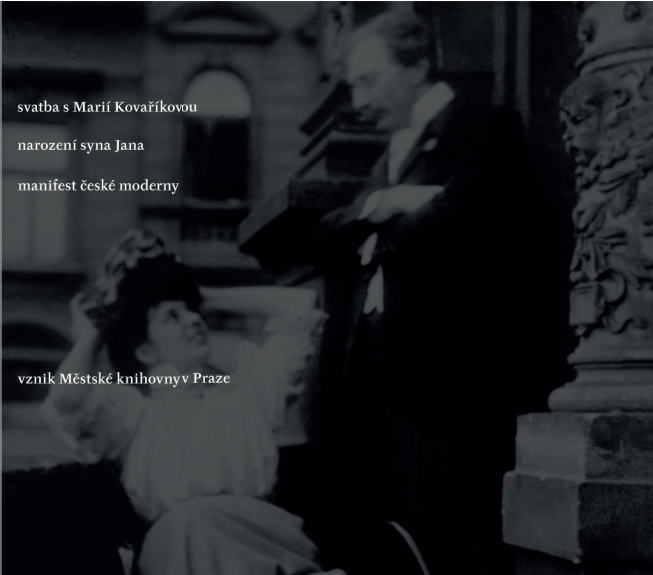
Povídky a menší črty 1903

svatba s Marií Kovaříkovou

narození syna Jana

manifest české moderny

vznik Městské knihovny v Praze

dílo

Tři zpěvy dnešků a zítřků 1905

Dobrodružství odcally 1906

Lyrika lásky a života 1907

O milování, lásce a zradě 1908 (sv. 1), 1909 (sv. 2)

Zápasy a osudy 1910

První verše meditační – v Kniha prvního zaslibení 1910

Tóma Bojar 1910

Ještě jednou se vrátíme – 2., značně přepracované vydání 1912

Žně 1913

Kniha baladická 1915

O vystobožení prince Jirky 1916

Pankrác Budecius, kantor 1916

1920

a působí jako 1. ředitel
Městské knihovny v Praze

dílo

Jasná vidění 1922

Básně nesobeckého srdce 1922

Kásta živočichů a jiné prózy 1924

Naděje a bolesti 1924

Drsná láska 1927

Vydáno posmrtně

Hovory rčej 1929

Za člověkem 1930

Poslední kniha básní epických
– v Tři knihy básníková soumraku 1938

Písně o rovnosti 1951

čestný doktorát Univerzity Karlovy

Lampa

